

RAPPORTAGE DROOGTE 2018

DE ROL VAN DE UNIE VAN WATERSCHAPPEN TIJDENS DE DROOGTE VAN 2018 EN AANBEVELINGEN RICHTING 2019

Opstellers: Cees van Bladeren & Jane Alblas

AANLEIDING

2018 gaat de boeken in als één van de droogste jaren uit de geschiedenis van Nederland. De uitzonderlijke droogte zorgden voor uitzonderlijke situaties en maatregelen die moesten worden genomen door de waterbeheerders:

- In hoog Nederland zijn massaal beken en sloten drooggefallen. Uit voorzorg zijn veel zeldzame vissoorten met reddingsacties overgeplaatst naar andere wateren.
- Beregeningsverboden werden op grote schaal afgekondigd.
- Het grondwater daalde zeer sterk en werd schaars.
- Het gevaar bestond dat boezemkades droogteschade zouden ondervinden. De waterschappen hebben veel meer dan gebruikelijk hun kades geïnspecteerd op scheurvorming en andere onregelmatigheden.
- Door de lage rivierstanden was erop grote schaal sprake van verzilting (opdringend zeewater), met name bij de Hollandse IJssel, bij de Bernisse. Ook het IJsselmeer kampte met te hoge zout gehalten. De Kleinschalige Wateraanvoer (KWA) werd voor langere periode in werking gesteld.
- De aanhoudend lage waterstanden bij bijvoorbeeld de IJssel zorgden ervoor dat de aanvulling van de grondwatervoorraden in het geding kwam. Er waren noodvoorzieningen nodig om water beschikbaar te houden voor regio's in oost Nederland.
- Door verminderde doorstroming en hoge temperaturen liep de waterkwaliteit (sterk) achteruit en waren er veel meldingen van blauwalg, botulisme en vissterfte door zuurstofloosheid.

Zie voor een overzicht van de droogtemaatregelen door waterschappen *bijlage 1*.

ROL VAN DE UNIE VAN WATERSCHAPPEN

Tijdens droogte treedt het draaiboek droogte en warmte in werking. Een overzicht van de rolverdeling en procedure is te vinden in *bijlage 2*. In de notendop zijn er voor de waterschappen en de Unie twee processen van belang.

Eerste lijn: De Regionale Droogte-overleggen (verder RDO's) rapporteren aan de Landelijke Commissie Waterverdeling (verder LCW), deze brengt beslispunten naar het Managementteam Watertekorten (verder MTW), besluiten worden ter uitvoering gezonden aan de RDO's¹

Tweede lijn: De waterschappen in de RDO's rapporteren aan de Unie van Waterschappen. De Unie van Waterschappen is lid van het LCW en brengt punten naar voren. LCW brengt punten naar het MTW waar de Unie de waterschappen vertegenwoordigd. De Unie van Waterschappen rapporteert over de besluiten aan de waterschappen.

De Unie van Waterschappen is dus actief in de tweede lijn en ondersteunt het eerstelijnsproces. De belangrijkste rol van de Unie is naast het behartigen van de waterschapsbelangen het voorzien van informatie aan de media.

HET WERKPROCES

Bovenstaande rol kwam tot uiting in de volgende weekroutine op het Uniebureau:

Maandag	Herinneren van droogtecoördinatoren op situatierapportages (sitrap) in te vullen
	Om 16.00u samenvatten van sitrap en belangrijkste punten inventariseren
Dinsdag	Samenvatting sitrap verzenden naar LCW

¹ De RDO's bestaan uit de regionale afdeling van Rijkswaterstaat, de waterschappen in die bepaalde regio en de provincie(s). De LCW bestaat uit de vertegenwoordigers van de verschillende regionale afdelingen van Rijkswaterstaat, een vertegenwoordiger vanuit de waterschappen (de Unie van Waterschappen), een vertegenwoordiger vanuit de provincies (IPO) en het KNMI. In het MTW zijn de partijen uit de LCW op managementniveau vertegenwoordigd en sluiten ook de betrokken ministeries aan.

	Reageren op concept-droogtemonitor van LCW
Woensdag	Belangen van waterschappen naar voren brengen in woordvoeringsoverleg bij het ministerie van IenW
	Belangen van waterschappen behartigen in de LCW
	Aansluitend informeren portefeuillehouder over LCW (vaak 's avonds)
	Aansluitend informeren van specifieke betreffende waterschappen n.a.v. te verwachten besluiten
Donderdag	Belangen van waterschappen behartigen tijdens MTW-vergadering
	Input leveren en vaststellen van landelijke woordvoering n.a.v. MTW
	Uitkomsten van het MTW en landelijke woordvoering delen met portefeuillehouder
	Uitkomsten van het MTW en landelijke woordvoering (incl. droogtemonitor) delen met waterschappen*
Vrijdag	Droogtecoördinatoren oproepen om sitraps in te vullen

**met de waterschappen wordt hier bedoeld: de droogtecoördinatoren, voorzitters, secretarisdirecteuren, CWS-leden en de hoofden communicatie*

In *bijlage 3* is een uitwerking te vinden van de rolverdeling binnen het Uniebureau om deze taken uit te voeren en de informatielijnen in te vullen. Voorbeelden van punten die door de Unie van Waterschappen zijn ingebracht in de LCW zijn: aandacht vestigen op de situatie op de hoge zandgronden (o.a. door de startbijeenkomst voor de pers bij waterschap Aa en Maas te initiëren), aandacht vragen voor de steeds verslechterende grondwatersituatie en informeren over en stimuleren van (regionale) besluitvorming over eventuele beperkingen in aanvoer van het water uit het IJsselmeer.

COMMUNICATIE

De droogte bood de waterschappen een podium om hun werk te etaleren. De media-aandacht was groot (zie *bijlage 4*). De Unie heeft de landelijke woordvoering over de droogte voor de waterschappen gecoördineerd, mediaverzoeken over de waterschappen verdeeld en als informatiekanaal van de LCW gefungeerd richting de waterschappen en het ministerie van IenW.

De Unie van Waterschappen heeft bij de waterschappen gevraagd hoe deze coördinatie in de communicatie is ervaren en kreeg deze evaluatiepunten terug:

- De werkgroep Communicatie is tevreden over de landelijke woordvoering. De boodschappen waren duidelijk en iedereen herkenden zich hier goed in. Enkele waterschappen pleiten voor een nog nadrukkelijker profilering van de Unie als spreekbuis met een grote rol van de portefeuillehouder droogte als "het gezicht" voor de externe communicatie.
- Er is tevredenheid over de korte communicatielijnen tussen de Unie en de waterschappen.
- De groepsapp met woordvoerders van de waterschappen en de woordvoerders van de Unie is als zeer prettig ervaren. Het fungeerde goed en snel bij de beantwoording van persvragen en was een nuttig informatiekanaal.
- De communicatie van de LCW en dan met name de wisselwerking met Rijkswaterstaat werd soms als moeizaam ervaren. De waterschappen vonden dat Rijkswaterstaat te vaak een te rooskleurig beeld over de droogte naar buiten bracht, waarbij de meeste aandacht uit ging naar het hoofdsysteem. Daarnaast is de geheimhouding van bepaalde informatie als onnodig voorzichtig en ongunstig voor het werk van de waterschappen ervaren.
- De waterschappen pleiten voor een strategische voorbereiding voor de droogtecommunicatie richting komende zomer. Zo is de wens uitgesproken voor een positioneringsnotitie over de droogte, zodat alle waterschappen gesteld staan met de juiste boodschap.
- Ook zijn er nog suggesties om de aandacht voor het waterschapswerk optimaler te benutten, bijvoorbeeld door een live-blog bij te houden.

De droogte van 2018 heeft aangetoond dat weersextremen weliswaar grote schade geven maar ook een goede mogelijkheid bieden om het waterschapswerk extern te profileren. Door actief om te springen met

de PR heeft de droogte bijgedragen aan een toename van de bekendheid van het werk van de waterschappen bij het algemene publiek.

De kanttekening moet gegeven worden dat de nieuwsconcurrentie deze zomer ook klein was, waardoor de aandacht voor de droogte enorm kon worden uitgebuit. Hierdoor kwamen de waterschappen ook een onder vergrootglas te liggen wat ook risico's met zich mee nam. Een verkeerde interpretatie van een sta-giair bij de NRC en een sensatiezoekende eindredactie konden ertoe leiden dat heel Nederland bang was voor een hogere waterschapsbelasting door de droogte. Ook was er onrust door een gerucht over een vermeend landelijk beregeningsverbod. Het is zaak in tijden van grote media-aandacht op de hoede te blijven en gevoelige onderwerpen vakkundig uit de weg te gaan. Dit zijn leerervaringen die mee worden genomen richting de waterschapsverkiezingen van maart.

De droogte heeft tevens bijgedragen aan een verbetering van de onderlinge contacten tussen de woordvoerders van het ministerie van IenW, Rijkswaterstaat, provincies, drinkwaterbedrijven en de Unie van Waterschappen. De contacten en goede relaties die in deze crisisperiode zijn gelegd, hebben een positieve invloed gehad op latere samenwerkingsmomenten. Ook profiteert de Unie van Waterschappen voor de PR nog steeds van de warme perscontacten die zijn opgedaan tijdens de droogte. Door deze contacten bijvoorbeeld te enthousiasmeren voor de winnaars van de Waterinnovatieprijs kon een item bij EénVandaag en een artikel in de Trouw worden gerealiseerd. Op verzoek van de drinkwaterbedrijven is ook veel gecommuniceerd over het zuinig omgaan met water, ook vanuit het oogpunt van de grondwatervoorraden op de lange termijn. Gezien de huidige grondwatersituatie zien we mogelijkheden hier ook voor volgend seizoen gezamenlijk in op te trekken.

BEVINDINGEN

In aanvulling op bovengenoemde evaluatiepunten op het gebied van communicatie heeft het Uniebureau de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- De situatie op de hoge zandgronden is te lang onderbelicht gebleven bij de LCW en (in mindere mate want later) het MTW. Hieronder is naar onze mening de ernst van de droogte pas laat in landelijk verband gesignaleerd. (De zogenaamde code groen is nog van kracht geweest, terwijl de waterschappen in het oosten en het zuiden van het land al met aanzienlijke problemen kampen.)
- Er is een gebrek aan transparantie ondervonden door de waterschappen in de manier waarop de LCW en het MTW over hun besluiten communiceerden. Door de strakke procedures en de afspraak om alleen in gezamenlijkheid naar buiten te treden, konden wij onze achterban niet sneller informeren en werden wij (enigszins) beperkt in onze facilitering van de leden. Hierdoor ontstond de situatie waarin de waterschappen op maandag hun informatie aanleverde en pas op donderdagmiddag terugmelding kregen vanuit de LCW en MTW. De waterschappen kregen aansluitend aan het MTW een terugmelding van de besluiten via zowel de Unie als Rijkswaterstaat. Overigens worden bij bijzonderheden de betreffende waterschappen al wel vóór de daadwerkelijke besluitvorming door de Unie ingelicht. (Wel zou het goed zijn wanneer ook via het RDO – de eerste lijn – het waterschap vroegtijdig wordt geïnformeerd.) Desalniettemin werd dit door de waterschappen soms als een groot “gat” in de informatievoorziening ervaren.
- De Unie is in een crisissituatie als deze zomer afhankelijk van informatie vanuit de waterschappen. Waterschappen vergeten nog te vaak om de Unie van ontwikkelingen op de hoogte te stellen en melden niet alle persactiviteiten bij de Unie. Als vertegenwoordiger van de waterschappen werden wij als Unie daarop aangesproken in LCW- en MTW-verband.
- De droogte legde een grote druk op de capaciteit bij de Unie. In totaal zijn er ca 1250 uren besteed aan droogtewerkzaamheden. Door de benodigde werkzaamheden in het kader van de droogte kwam ander (regulier) werk in de knel. Ook was in sommige weken de beschikbaarheid van slechts één communicatieadviseur kwetsbaar.

- Inhoudelijke evaluatiepunten (bijvoorbeeld ten aanzien van de definiëring van de verdringingsreeks, de grondwaterstanden, de relatie grondwater en natuur en de kwaliteit van beregeningswater) hebben hun weg inmiddels gevonden naar de inhoudelijke evaluatie die wordt gecoördineerd door het ministerie van IenW (de beleidstafel droogte). Hierbij zal ook de vraag worden meegenomen of het wenselijk is dat er tussen oktober en april geen metingen ten aanzien van het grondwater worden bijgehouden.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Op basis van bovengenoemde bevindingen komt de Unie tot de volgende conclusies en aanbevelingen

1. De regierol van de Unie van Waterschappen in de tweede lijn en de ondersteunende rol in de eerste lijn werkten goed. Dit uitte zich vooral in inhoudelijke bijsturing bij de LCW/MTW en in de landelijke woordvoering.
2. Informatievoorziening is een punt van aandacht.
 - a) Het gesloten karakter van de crisiscommunicatie vanuit het Rijk botst met onze belangen als vereniging (het tijdig en volledig informeren van de achterban). In een crisissituatie wordt er door de gezamenlijke partijen echter veel waarde gehecht aan eenduidige communicatie en afstemming in communicatiemomenten. We willen de waterschappen vooraf beter informeren over de procedure, zodat zij de “radiostilte” tussen maandagmiddag en donderdagmiddag beter begrijpen, waarbij we aantekenen dat waterschappen waarbij bijvoorbeeld maatregelen genomen worden of andere bijzonderheden spelen eerder worden ingelicht. Ook is er een afstemoverleg in het leven geroepen tussen waterschappen, ministerie van IenW, Deltaprogramma en Rijkswaterstaat.
 - b) De Unie is afhankelijk van informatie vanuit de waterschappen en dient daarom tijdig en volledig te worden geïnformeerd bij inhoudelijke besluiten over de droogte en persactiviteiten. Dat geldt ook voor de bijzondere ontwikkelingen ten aanzien van bijvoorbeeld grondwater. Met andere woorden: de punten die qua politiek, bestuur en publiciteit spelen. We willen de waterschappen en de RDO's vooraf vragen informatie tijdig beschikbaar te stellen aan de Unie. Voor de woordvoerders is hiervoor al een Whatsapp-groep ingesteld. De LCW en het MTW focussen zich van oudsher het meest op de problematiek in het hoofdsysteem voor de problematiek op de hoge zandgronden en grondwatersituatie is minder aandacht. Daarom stelt de Unie een herdefiniëring van de LCW voor: een verschuiving van Landelijke Commissie Waterververdeling naar Landelijke Commissie Watertekorten zou wenselijk zijn. Hiermee zou ook de aandacht voor grondwater beter moeten worden geborgd. Uiteraard dient dat ook met inhoudelijke focus verlegging gepaard te gaan. Mogelijk heeft dit ook consequenties voor de inzet van de waterschappen in de LCW/MTW.
3. Droogtecrisis legt een zware claim op de capaciteit van het Uniebureau. Omdat de huidige situatie een nieuwe crisis voorspelt, is de wens om bij het programma Waterbeleid te zorgen voor voldoende inhoudelijke experts in de zomermaanden. Hiervoor zal een rooster worden opgesteld. Bij het programma Vereniging en Communicatie in ieder geval ten alle tijden twee communicatieadviseurs beschikbaar te hebben voor de woordvoering. Dit kan consequenties hebben voor lopende andere activiteiten.

VERVOLG

- Deze evaluatiepunten worden teruggekoppeld naar de Commissie Watersystemen, de Werkgroep Watersystemen, de Werkgroep Communicatie en de droogtecoördinatoren. Hun bevindingen zullen als daar aanleiding toe is weer aan het bestuur worden voorgelegd
- Het bestuur zal richting het aankomende droogteseizoen geïnformeerd worden door portefeuillehouder Dirk-Siert Schoonman o.a. over de uitkomsten van de lopende evaluaties zoals de beleidstafel dr

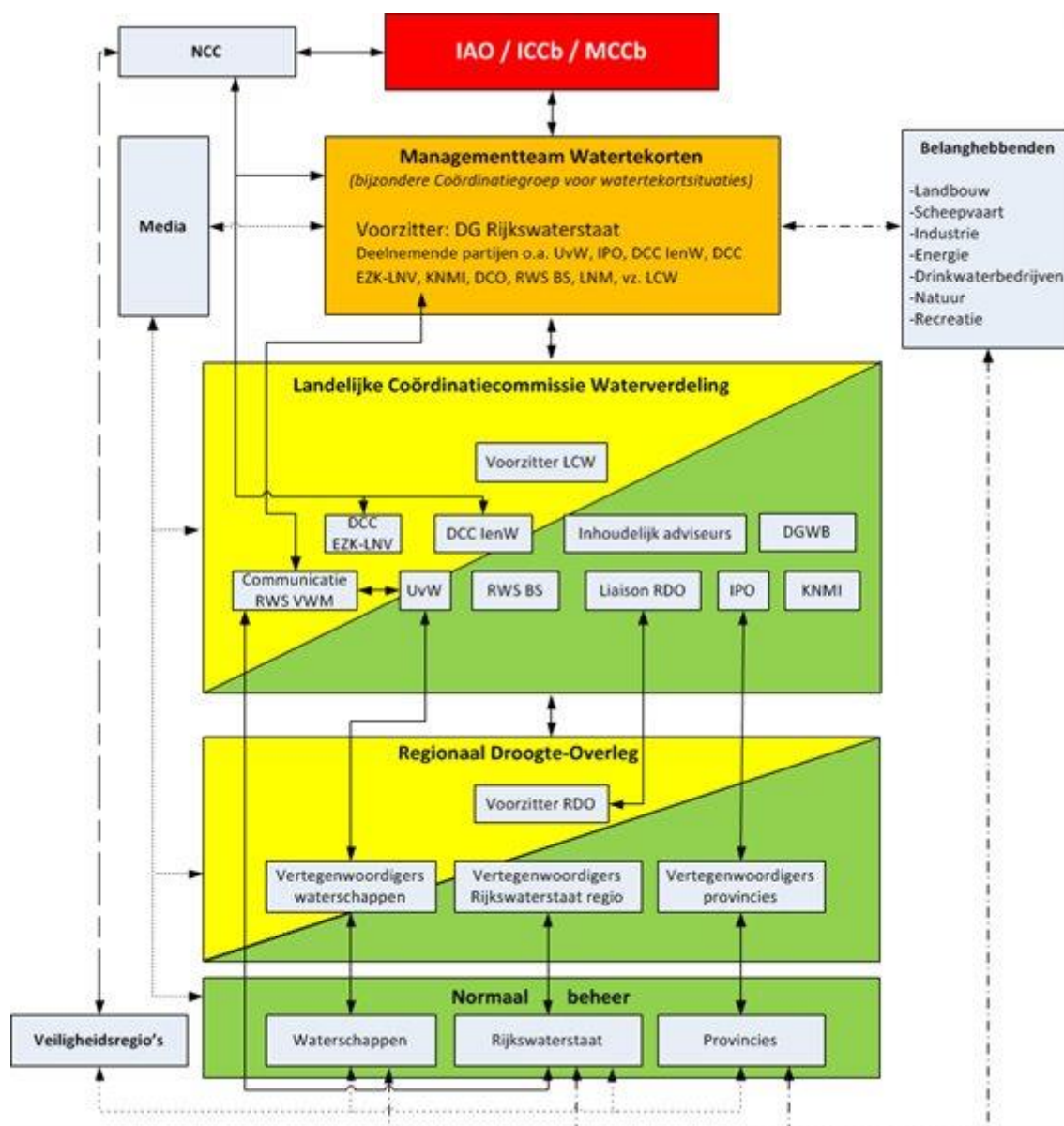
	Week 29 (17 juli)	Week 30 (24 juli)	Week 31 (31 juli)	Week 32 (7 aug.)	Week 33 (14 aug.)	Week 34 (21 aug.)	Week 35 (28 aug.) Excl Frys- lân	Week 36 (4 sept.)	Opmerkingen
Kwantiteit									
• Droogvallen watergangen	8	8	9	10	9	8	8		Speelt op zandgronden (zonder aanvoer)
• Opzet peil	18	18	19	19	19	17	15		Vaak opgezet aan begin droogteperiode
• Beregeningsverbod opp w	9	11	13	13	13	11	8		Aantal verboden neemt iets af
• Beregeningsverbod grnd w	1	3	4	3	2	2	2		Rijn & IJssel en Vechtstromen. Bij Friesland en Dommel weer toegestaan
• Inspecties veenkaden	13	13	13	13	13	13	9		Bij alle waterschappen met veenkaden
Kwaliteit									
• Blauwalg (veel)	3	4	9	10	11	13	16		Aantal ws stijgt (> 200 locaties)
• Botulisme	5	7	9	10	10	10	12		Aantal locaties gelijk (tientallen)
• Vissterfte/zuurstofloos	5	8	17	18	18	18	17		Neemt iets af door lagere temperaturen
• Verzilting	7	8	9	10	9	7	7		Neemt iets af, maatregelen lijken te werken
• Zwemwateradviezen	9	13	16	17	17	16	16		Blijft hoog, zie www.zwemwater.nl
Stakeholders									
• Landbouw	2	10	11	14	13	8	4		
• Drinkwater	0	3	3	4	4	2	1		
• Natuur	2	6	8	10	10	8	5		
• Bebouwd gebied	3	5	9	9	9	6	4		
Organisatie									
• Calamiteitenorganisatie	16	16	20	20	20	19	17		Nog 5 waterschappen in fase 3
Verdringingsreeks									
• Cat 1 en 2	0	2	3	5	6	4	2		Rijnland, AGV, Scheldestromen, Friesland
• Cat 3 en 4	6	10	12	12	13	11	12		
Neerslagtekort [mm]	230	259	272	305	294	296	284		Vanaf 13 aug weer onder recordjaar 1976
Rijnafvoer [m3/s]	1.140	1.060	995	915	940	895	855		Ruim onder het droogtecriterium LCW
Maasafvoer [m3/s]	42	35	30	25	55	30	41		Net boven het droogtecriterium LCW
Peil IJsselmeer [m NAP]	-0.19	-0.22	-0.25	-0.27	-0,23	-0,21	-0.23		Peil is iets gestegen, is 1 cm onder normaal
Chloride Holl. IJssel [mg/l]	113	142	175	320	260	170	258		Inlaat Hollandsche IJssel v.a. 8 aug dicht

Rivierafvoeren in m3/s t.o.v de LCW maand criteria

maand	week	Rijn	mnd crit.	Maas	mnd crit.	mon. nr
		m ³ /s		m ³ /s		
juni	26	1680	1300	100	25	2
juli	27					-
juli	28	1380	1200	60	25	3
juli	29	1140	1200	60	25	4
juli	30	1060	1200	35	25	5
augustus	31	1000	1100	35	25	6
augustus	32	910	1100	25	25	7
augustus	33	930	1100	30	25	8
augustus	34	870	1100	30	25	9
augustus	35	910	1100	25	25	10
sept	36	1040	1000	33	25	11
sept	37	1000	1000	33	25	12
sept	38	910	1000	25	25	13
sept	39	990	1000	45	25	14
okt	40					-
okt	41	890	1000	37	25	15
okt	42	740	1000	25+	25	16
okt	43	730	1000	25	25	17
okt	44	760	1000	100	25	18
nov	45	850	1000	40	25	19
nov	46	840	1000	20	25	20
nov	47					-
nov	48	750	1000	30	25	21
dec	49					-
dec	50	2100	1000	600	25	22

Overzicht LCW structuur uit Draaiboek Warmte en Droogte

Netwerkschema crisispartners waterverdeling en droogte. RDO en WMCN-LCW opereren zowel in niveau 0 (groen) als niveau 1 (geel), vandaar de diagonale lijnen.

Inzet en activiteiten Uniebureau tijdens Droogte 2018					
	Voorseizoen Fase 0 Maart - juni	Hoofdseizoen Fase 1 20180711 Juli	Hoofdseizoen Fase 2 20180802 Aug-sept 20180927	Naseizoen Fase 1 20180927 Sept okt 20181011	Lage rivier- standen Fase 1 20181011 Okt – dec 20181220
	Operationeel beheer	Dreigend wa- tertekort	Watertekort	Dreigend wa- tertekort	Dreigend wa- tertekort
Activiteit	Start vergadering	Persstart: So- meren Start Sitrap procedure Inbreng LCW Pers contac- ten	2 pers bijeen- komsten Voortzetten sitrap proce- dure Inbreng LCW en MTW Communicatie achterban Perscontacten	Voortzetten sitrap proce- dure Inbreng LCW	Inbreng in LCW terugkop- pelen Droogte coördinatoren Specifieke punten (o.a. grondwater aanvoer Oost) Droge kleidij- ken
Door wie intern	WB Cees van B	MT: Pierre de Vries WB: Cees v B Marianne M Eric G Comm: Miranda vdV Jane A	MT: Pierre de Vries / Albert V WB Marianne M Anke v H Dolf M Cees vB Comm Miranda vdV Jane A	WB: Cees van B Comm Miranda vdV Jane A	WB: Cees van B Comm: Miranda vdV Jane A
Met wie Unie	Droogte Coör- dinatoren	Droogte Coör- dinatoren Hfd Comm. 2 ^e helft juli S. Directeuren Voorzitters CWS WWS	Droogte Coör- dinatoren Hoofden Com. S. Directeuren Voorzitters CWS WWS	Droogte Coör- dinatoren Hoofden Com.	Droogte Coör- dinatoren Waarnodig Hoofden Com.
Bestuur	Formeel nog niet operatio- neel (DS Schoonman)	H Pieper H Klavers	H Klavers DS Schoon- man	DS Schoon- man	DS Schoon- man

Overzicht gemaakte uren i.v.m. droogte door Uniemedewerkers:

- Cees van Bladeren (beleidsadviseur bij programma Waterbeleid)
- Marianne Mul (beleidsadviseur bij programma Waterbeleid)
- Eric Gloudemans (beleidsadviseur bij programma Waterbeleid)
- Anke van Houten (beleidsadviseur bij programma Waterbeleid)
- Dolf Moerkens (beleidsadviseur bij programma Waterbeleid)
- Pierre de Vries (destijds programmaleider Waterbeleid)
- Miranda van der Voort (communicatieadviseur)
- Jane Alblas (communicatieadviseur)
- Judith de Jong (communicatieadviseur)

	uren										
wk	Cees	Marianne	Eric	Anke	Dolf	Pierre	Mi-randa	Jane	Judith		
26	18						8				26
27	27						24	16			67
28	36						24	16			76
29		15	18				24	16			73
30		32	18			18	8	32			108
31		44	8			18		40	16		126
32		36	8			18		40	30		132
33	8	33	8			18		40	10		117
34	16	13	8		8		8	24			77
35	16			8	16		16	8			64
36	16			8	16	8		8			56
37	32					8					40
38	28					4		8			40
39	28	2									30
40	20	4									24
41	20							8			28
42	16							4			20
43	12							12			24
44	8							12			20
45	8										8
46	12										12
47	8							5			13
48	8							20			28
49	4										4
50											
51	10							20			30
	351	179	68	16	40	92	112	329	56	1243	1243

HIGHLIGHTS MEDIA-AANDACHT ROND DE DROOGTE (BEGIN AUGUSTUS – MEDIO SEPTEMBER):

- **'Nederland zucht onder hitte – Kwaliteit zwemwater achteruit'** (NOS)
<https://nos.nl/artikel/2243421-nederland-zucht-onder-hitte-treinverkeer-piept-en-kraakt-en-waterkwaliteit-achteruit.html>
- **'Time to shine voor de protocolfetisjisten'** (Trouw)
<https://www.trouw.nl/home/superhittegolf-time-to-shine-voor-de-protocolfetisjisten~abd8d0c0/>
- **'Kwaliteit zwemwater holt achteruit'** (AD)
<https://www.ad.nl/binnenland/kwaliteit-zwemwater-holt-achteruit~a10681fb/>
- **'Regen na hittegolf is 'druppel op een gloeiende plaat''** (EénVandaag)
<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/regen-na-hittegolf-is-druppel-op-een-gloeiende-plaat/>
- **'Reddingsactie: Vissen bijna op het droge door droogte'** (NOS Jeugdjournaal)
<https://jeugdjournaal.nl/artikel/2243706-reddingsactie-vissen-bijna-op-het-droge-door-droogte.html>
<https://nos.nl/uitzending/35205-nos-jeugdjournaal.html>
- **'De kraan blijft aan maar ik hoop dat u hem af en toe uitzet'** (Livestream van opschaling bij NOS) <https://nos.nl/liveblog/2244238-de-kraan-blijft-aan-maar-ik-hoop-dat-u-hem-af-en-toe-uitzet.html> en <https://nos.nl/liveblog/2244238-de-kraan-blijft-aan-maar-ik-hoop-dat-u-hem-af-en-toe-uitzet.html>
- **Op de persconferentie over de opschaling is Hetty Klavers geïnterviewd door:**
 - RTL Nieuws
 - Nieuwe Oogst
 - Agrio
 - Boerderij Vandaag
 - Trouw
- Hetty Klavers werd geïnterviewd in Hekeren voor een item van het NOS -journaal over droogte en veen.
- ANP maakte een artikel over het waarom van schutbeperkingen en de gevolgen voor de recreatievaart.
- NRC publiceerde een artikel over het steeds meer zichtbaar zijn van het werk van de waterschappen en een artikel over calamiteitenplannen.
- **'Hoeveelheid westen gepompt zoet water wordt verhoogd'** (nu.nl)
<https://nu.nl/binnenland/5396762/hoeveelheid-westen-gepompt-zoet-water-wordt-verhoogd.html>
- **'Waar is journalist nu het waterschap verzuipt?'** (Column Nederlands Medianieuws)
<https://nederlandsmedianieuws.nl/columns/Column-Wilbert-van-der-Heijden-Waar-is-de-journalist-nu-het-waterschap-verzuipt/>
- De NOS maakte een item over verzilting en filmde hiervoor bij diverse waterschappen (hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard en waterschap Rivierenland).
- Het AD nam een lokaal artikel uit De Stentor over de handhaving op beregeningsverboden bij waterschap Drents Overijsselse Delta over in de landelijke krant. De Unie leverde landelijke context aan.
- De NRC liep een dag mee met een waterschapsmedewerker die het nu bovengemiddeld druk heeft door de droogte. De Unie inventariseerde en droeg voorstellen aan.
- Greenity (vlakblad voor bollentelers) maakte een artikel over verzilting. De Unie leverde landelijke context en verwees door naar het hoogheemraadschap van Rijnland.
- AgroMedia (platform waar onder meer De Boerderij onder valt) stelde vragen over de voorbereiding van waterschappen op extreem weer. De Unie heeft geantwoord.

- **Dirk-Siert Schoonman was te gast bij het live televisieprogramma Laat op één** (de vervanger van Jinek) NPO1 over klimaatverandering en weer en de gevolgen voor het werk van de waterschappen (droogte / wateroverlast). Ook Gerrit Hiemstra zit aan tafel over weersextremen (naast o.a. Matthijs van Nieuwkerk over een nieuwe boekenprogramma en item over lingeriemerk Christine Le Duc, gevarieerde onderwerpen dus).
- **Hetty Klavers is geïnterviewd over droogte door Tineke de Noij voor Omroep Max**, radioprogramma Tineke's Show.
- **Dirk-Siert Schoonman was te horen bij BNR Nieuwsradio** over de regenbuien en hun effect op de droogte.
- RTL Nieuws ging langs bij waterschap Limburg. Limburg verwachtte wederom overlast door hoosbuien en bereidde zich hierop voor.
- Het AD maakte een artikel over (het voorkomen van) schade aan natuur door de droogte. Zowel tijdelijke als onomkeerbare schade. De Unie inventariseerde.
- **Verschillende waterschappen en gemeenten riepen op om contact met oppervlaktewater en regenplassen te vermijden, vanwege blauwalg en andere bacteriën:**
 - <https://www.raalte.nl/actueel/nieuws/veel-regen-check-de-risico-s>
 - <https://www.vallei-veluwe.nl/actueel/nieuwsberichten-0/2018/augustus/vermijd-contact/>
 - 'Blijf weg uit rivier, plas en beek' (Nederlands Dagblad)
- **Aandacht voor het watertekort:**
 - Effecten van droogte verergeren' (Boerderij Vandaag)
 - 'Water IJsselmeer zakt sneller dan verwacht' (Reformatorisch Dagblad)
 - <https://www.h2owaternetwerk.nl/h2o-nieuws/2153-ook-al-vallen-er-buien-de-droogteproblemen-houden-aan>
- Minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) ging dinsdag 14 augustus op werkbezoek naar de Bernardsluis in Hagenstein (en dus helaas niet naar de waterschappen) en schoof aan bij Laat op Eén om over de droogte (het watertekort is een betere term met regen) te spreken. De Unie leverde input vanuit de waterschappen.
- Aandacht voor regen en plaatselijke wateroverlast: o.a. 'Direct enorme plens' (Telegraaf)
- **Op donderdag 16 augustus stond Dirk-Siert Schoonman om 6:30 de NOS (NPO Radio 1) te woord over handhaving op beregeningsverboden.** Dit nieuws werd de rest van de dag gerecycled in de nieuwsbulletin op radio en tv.
- Waterschap Amstel, Gooi en Vecht organiseerde een succesvolle persexcursie (waaronder RTL Nieuws) voor de inwerkingstelling van noodpompen bij de Groote Zeesluis bij Muiden.
- **Peter Glas werd geïnterviewd door RTL Nieuws bij een zwemplas in Boxtel over (zeldzame) bacteriën in zwemwater.**
 - <https://www.rtlnieuws.nl/uitzendingen/rtl-nieuws-1930-uur-1798> (vanaf 6.20 minuut)
- 'Steden moeten haast maken met hitteplan': interview met de Deltacommissaris in het Financieel Dagblad
- **Hans Oosters werd geïnterviewd door Binnenlands Bestuur over o.a. droogte**, aanpassing belastingstelsel en interbestuurlijke samenwerking.
 - 'Droogte blijft sluipende calamiteit' (Binnenlands Bestuur)
- Waterschap Hollandse Delta is gefilmd door de NOS over hun dijkinspecties.
- **NRC sprak met Dirk-Siert Schoonman over de gevolgen van de regen na langdurige droogte.** Ook heeft NRC met waterschap Vechtstromen gesproken.
 - 'Droogte zorgt voor dure patat en veel ringslangen' (Reformatorisch Dagblad)
 - 'Ondanks regen houdt droogte voorlopig aan' (Nederlands Dagblad)
- Hans Oosters werd geïnterviewd door AD 'Het Groene Hart' over klimaatadaptatie en droogte.
- Hans Oosters werd geïnterviewd door vakblad Boerderij over droogte.
- 'Vraag om hoger waterpeil in de winter' (Trouw) (inbreng van Unie, Rijnland en Rivierenland)